

Tweedaagse PMMBO 2026

OR-werk is echt werk

Op 1 en 2 oktober kwamen ondernemingsraadleden en medezeggenschappers uit het mbo samen in Kontakt der Kontinenten in Soesterberg voor de jaarlijkse tweedaagse van het Platform Medezeggenschap MBO (PMMBO). Twee dagen lang stonden actualiteit, professionalisering en ontmoeting centraal. In een periode waarin het mbo voor grote maatschappelijke en organisatorische uitdagingen staat, vormde de tweedaagse een podium voor inspiratie, verdieping en de uitwisseling van ervaringen uit de praktijk.

Tijdens de opening werd aandacht besteed aan de nieuwe handreiking voor de beoordeling van de begroting. Daarmee onderstreepte PMMBO het belang van een goed toegeruste medezeggenschap die niet alleen betrokken is bij beleidsvorming, maar ook haar rol kan vervullen bij de financiële en strategische keuzes van een instelling. De boodschap was helder: OR-werk is echt werk en vraagt om kennis, voorbereiding en professionaliteit.

Diederik Samsom: "blijf de lastige vragen stellen"

Een van de hoogtepunten van de tweedaagse was zonder twijfel de keynote van Diederik Samsom. Met zijn kenmerkende combinatie van inhoud, humor en strategisch inzicht nam hij de zaal mee in de dynamiek achter grote maatschappelijke veranderingen.

Vanuit zijn ervaringen in de landelijke politiek en zijn betrokkenheid bij de Europese Green Deal schetste hij hoe complexe veranderingen tot stand komen en welke mechanismen daarbij een rol spelen. Aan de hand van voorbeelden uit het onderwijs, waaronder Amarantis en ROC Leiden, liet hij zien hoe organisaties soms vastlopen wanneer bestuurlijke keuzes onvoldoende worden getoetst aan de oorspronkelijke bedoeling.

De kern van zijn betoog was dat duurzame verandering begint bij het stellen van de juiste vragen. Daarbij richtte hij zich nadrukkelijk tot de aanwezige medezeggenschappers.

"Blijf vervelende vragen stellen, het is uw taak het bestuur te wijzen op de focus. De essentie is het creëren van een gemeenschap waar leren en kansen bieden op de eerste plaats staan."

Met die boodschap wist Samsom een gevoelige snaar te raken. Juist ondernemingsraden hebben de verantwoordelijkheid om voorbij de waan van de dag te kijken en bestuurders scherp te houden op de maatschappelijke opdracht van het mbo. Zijn bijdrage vormde gedurende de rest van de tweedaagse een belangrijk gespreksonderwerp en bood veel deelnemers stof tot nadenken over hun eigen rol binnen de organisatie.

Kennis delen en van elkaar leren

Gedurende beide dagen namen deelnemers deel aan workshops en themasessies over actuele onderwerpen binnen de medezeggenschap. Er werd gesproken over governance, arbeidsvoorwaarden, onderwijsontwikkeling en de steeds complexere omgeving waarin mbo-instellingen opereren.

Wat opviel was de openheid waarmee ervaringen werden gedeeld. Successen en dilemma's werden zonder terughoudendheid besproken. Deelnemers herkenden veel van elkaars uitdagingen, ondanks de verschillen tussen instellingen en regio's. Juist die herkenning maakte de uitwisseling waardevol. Regelmatig werd bevestigd dat medezeggenschap niet alleen draait om procedures en bevoegdheden, maar vooral om invloed, verbinding en het voeren van betekenisvolle gesprekken.

Peter Heerschop: aandacht als basis voor verandering

Na een dag vol inhoudelijke sessies verzorgde Peter Heerschop het avondprogramma. De cabaretier, schrijver en voormalig docent bracht een verhaal dat tegelijkertijd lichtvoetig en indringend was.

Met humoristische observaties, persoonlijke anekdotes en herkenbare voorbeelden hield hij de aanwezigen een spiegel voor. Zijn verhaal draaide om aandacht: aandacht voor elkaar, voor de mensen met wie je werkt en voor de betekenis van kleine gebaren die vaak veel grotere gevolgen hebben dan op het eerste gezicht zichtbaar is.

Waar overdag veel aandacht uitging naar systemen, structuren en besluitvorming, bracht Heerschop het gesprek terug naar de menselijke maat. Hij benadrukte dat organisaties uiteindelijk bestaan uit mensen en dat echte verandering vaak begint bij oprechte belangstelling voor de ander.

Regelmatig klonk er gelach uit de zaal, maar even vaak werd het stil. Juist die afwisseling maakte zijn bijdrage krachtig. Zijn verhaal sloot naadloos aan bij de centrale boodschap van de tweedaagse: duurzame ontwikkeling ontstaat wanneer mensen zich gehoord, gezien en betrokken voelen.

Dag twee: een proeverij over de kracht van het medewerkersberaad

De tweede dag stond in het teken van vernieuwende vormen van participatie en medezeggenschap. Onder leiding van Katrien Hugenholtz maakten de deelnemers kennis met het medewerkersberaad, een methode afgeleid van het fenomeen burgerberaad dat steeds vaker wordt genoemd als aanvulling op bestaande medezeggenschapsstructuren.

Hugenholtz liet de aanwezigen ervaren hoe een medewerkersberaad werkt en welke meerwaarde deze aanpak kan hebben binnen onderwijsorganisaties. Centraal staat het uitgangspunt dat medewerkers, vanuit verschillende functies en perspectieven, gezamenlijk komen tot adviezen over vraagstukken die de organisatie raken. Niet de positie of functie staat daarbij centraal, maar de kwaliteit van de dialoog en het benutten van de collectieve kennis binnen een organisatie.

Tijdens de sessie namen deelnemers actief deel aan onderdelen van het proces. Daardoor werd niet alleen gesproken over participatie, maar werd deze ook daadwerkelijk ervaren. De kracht van het medewerkersberaad bleek vooral te liggen in het creëren van ruimte voor uiteenlopende opvattingen, het zorgvuldig wegen van belangen en het gezamenlijk zoeken naar gedragen oplossingen.

Voor veel aanwezigen riep de sessie interessante vragen op over de toekomst van medezeggenschap binnen het mbo. Hoe kunnen ondernemingsraden gebruikmaken van de kennis en ervaringen die binnen teams aanwezig zijn? Op welke manier kan de betrokkenheid van medewerkers bij belangrijke organisatievraagstukken worden vergroot? En hoe kunnen formele medezeggenschap en nieuwe participatievormen elkaar versterken?

De bijdrage van Katrien Hugenholtz en haar team sloot daarmee naadloos aan bij het centrale thema van de tweedaagse. Waar Diederik Samsom sprak over het belang van het stellen van de juiste vragen en Peter Heerschop de menselijke maat centraal stelde, liet deze sessie zien hoe organisaties medewerkers daadwerkelijk kunnen betrekken bij het vinden van antwoorden. Het medewerkersberaad bood de deelnemers een inspirerend voorbeeld van hoe eigenaarschap, betrokkenheid en gedeelde verantwoordelijkheid in de praktijk vorm kunnen krijgen. Daarbij werden verschillende activerende werkvormen ingezet die bruikbaar zijn in de dagelijkse praktijk van onderwijs en medezeggenschap.

De afronding van de tweedaagse was toevertrouwd aan Arno Folkerts. Met een opwekkende presentatie waarbij goed gelachen werd liet hij zijn publiek anders kijken. Hij wees op het verschil tussen waarheid en werkelijkheid en bood een verfrissende confrontatie met ons brein als afronding. Zijn oproep: durf anders te kijken en wees je bewust dat het in communicatie op de details gaat focus op het positieve.

Ontmoeting als meerwaarde

Ook buiten het formele programma werd volop gesproken. Tijdens de gezamenlijke maaltijden, informele bijeenkomsten en wandelingen door de bosrijke omgeving van Soesterberg ontstonden nieuwe contacten en werden bestaande relaties verder versterkt.

Veel deelnemers gaven aan dat juist deze ontmoetingen een belangrijke meerwaarde van de tweedaagse vormen. Het uitwisselen van ervaringen met collega's van andere instellingen levert niet alleen praktische inzichten op, maar vergroot ook het begrip voor de vraagstukken die elders in het mbo spelen.

Met nieuwe energie naar huis

Na twee intensieve dagen keerden de deelnemers huiswaarts met nieuwe ideeën, praktische handvatten en een versterkt netwerk. De bijdragen van Diederik Samsom, Peter Heerschop en Katrien Hugenholtz vormden ieder op hun eigen manier een inspiratiebron voor de aanwezigen. Samen lieten zij zien dat sterke medezeggenschap draait om inhoudelijke scherpte, menselijke verbinding én het actief betrekken van medewerkers bij de toekomst en (in)richting van hun organisatie.

De PMMBO Tweedaagse 2026 liet opnieuw zien hoeveel deskundigheid, betrokkenheid en veranderkracht aanwezig zijn binnen de medezeggenschap van het mbo. Twee dagen waarin niet alleen werd gesproken over de toekomst van het beroepsonderwijs, maar waarin vooral zichtbaar werd dat die toekomst mede wordt gevormd door ondernemingsraden die hun rol serieus nemen. OR-werk is immers echt werk.